

# STEMA ORAȘULUI FOCȘANI

**Horia Dumitrescu**

Stema reprezintă ansamblul semnelor distinctive și simbolice care alcătuiesc blazonul unei persoane, instituții, localități, provincii sau unui stat exprimând atribuțiile și / sau elementele ce privesc istoria sau originea.

Conform științei heraldice, o stemă se compune din trei categorii de elemente: scut, figuri heraldice și elementele exterioare ale scutului.

**Scutul** se poate prezenta sub diferite forme (circular, oval, triunghiular, pătrat, rombic, patrulater cu baza fie ascuțită, fie curbată etc.) și al cărui câmp poate fi împărțit sau nu, în diverse compartimente numite *cartiere*, rezultate din divizarea acestuia prin linii drepte sau curbe plasate în diferite sensuri.

Respectivele cartiere conțin în interiorul lor, colorat în multiple feluri, diverse reprezentări (personaje himerice sau naturale, aștri, animale, arme, flori etc.), la rândul lor mono sau policrome <sup>1</sup>.

Figurile heraldice se împart în:

1. Figuri naturale ce sunt reprezentate prin:

- a) personaje umane de ambele sexe și de toate vârstele, înfățișate din față, pe trei sferturi sau din profil, bust sau trup întreg (uneori numai anumite membre, ochi, mâini, picioare etc.), îmbrăcate sau nu, încoronate sau nu, purtând sau nu diferite atribute
- b) animale (patrupede, păsări, reptile, pești, insecte)
- c) plante
- d) aștri

---

<sup>1</sup> Dan Cernovodeanu, *Știința și arta heraldică în România*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1977, p. 13.

e) elemente ale naturii (aer, foc, apă, pământ)<sup>2</sup>.

2. Figuri himerice (centauri, sirene masive, melusine, harpii, dragoni, grifoni, hidre, licorne, păsări fenix, acvile bicefale, salamandre etc.)

3. Figuri artificiale (obiecte de cult sau profane, construcții arhitectonice de cele mai variate tipuri, articole de îmbrăcăminte de multiple întrebuițări, scule de lucru sau ustensile uzuale de cele mai diverse feluri<sup>3</sup>.

Ornamentele exterioare ale scutului se compun din a) timbru alcătuit din coif, cimier și lambrechini, b) coroana de rang de felurite tipuri și forme, c) sprijinitori formați din tenanți și susținători, d) mantou și pavilion, e) deviză<sup>4</sup>.

Referitor la stemele de orașe, în perioada reglementară, în funcție de reînființarea organelor municipale de conducere proprie, se constată o reapariție a însemnelor orășenești, începând cu Bucureștii (1831) și Iașii (1833), urmați apoi de restul centrelor urbane – între care și Focșanii – din cele două principate. Aceste însemne (sigilii, stampile, anteturi) vor fi dotate cu steme sau embleme diverse ce vor înfățișa fie stema țării, fie pe cea a județului în raza căruia era situat orașul respectiv, altele vor reactualiza reprezentările heraldice ale vechilor municipalități, în sfârșit, ultimele vor inaugura embleme noi pe motivul fie că orașele în cauză nu avuseseră în trecut atari însemne, fie că centrele respective doreau să-și inoveze sigiliile de altă dată (în genere cu aspect hagiografic), fie că ele aparțineau unor așezări recent ridicate la statutul urban<sup>5</sup>.

Stemele municipale se vor mai afla reprezentate și pe drapelele gărzilor civice, formațiuni de miliție orășenească înființate pe tot cuprinsul României în martie 1866 și funcționând până în 1882. Pe aceste drapele tricolore, armele diferitelor orașe – plasate pe dunga

---

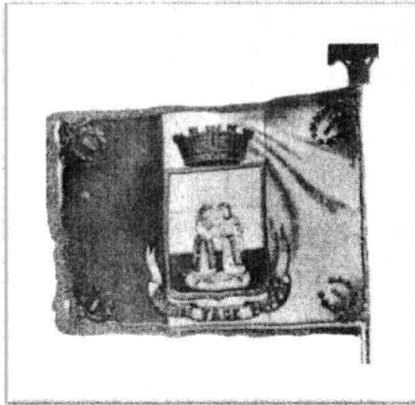
<sup>2</sup> *Ibidem*, p. 14 – 15.

<sup>3</sup> *Ibidem*, p. 15.

<sup>4</sup> *Ibidem*.

<sup>5</sup> *Ibidem*, p. 188.

de culoare galbenă a steagurilor – vor fi incluse în genere în scuturi de formatul așa – numit francez modern, timbrate de o coroană murală cu cinci turnuri și înconjurată la bază de o eșarfă cu deviza „*Patria și dreptul meu*” (cu excepția orașelor Focșani și Craiova)<sup>6</sup>.



Stema orașului (unificat) Focșani figurată pe steagul din 1867 al Gărzii Civice a acestei așezări urbane

<sup>6</sup> *Ibidem.*

Stemele districtuale au fost recunoscute și riguros fixate în 1831, iar ulterior consființite prin decrete domnești de către Alexandru Ghica (aprilie 1834 – octombrie 1842) în Țara Românească și Mihail Sturdza (aprilie 1834 – iunie 1849) în Moldova, ca o consecință a aplicării unui articol expres în acest sens conținut în Regulamentul Organic. De aici înainte aceste semne vor fi prezente nu numai în sigiliile mari domnești, dar și pe drapelele dorobanților de județ, cât și pe toate actele administrative ale prefecturilor, sub formă de anteturi, timbruri – sec, sigilii, ștampile etc., precum și pe însemnele simplelor autorități comunale, căpătând deci o folosire curentă ce se va menține în tot restul secolului al XIX-lea, precum și în cel următor până în 1921<sup>7</sup>.

Ținutul Putna avea reprezentat pe Bachus pe un butoi de vin.



Stema Ținutului Putna în medalion circular

La 30 mai 1909, Primăria Focșani, prin Adresa nr. 2.706 semnată de Ion Papasu și Șerbănescu Răcoasa, s-a adresat directorului

<sup>7</sup> *Ibidem*, p. 187.

general al „*Monitorului Oficial*” și al Imprimeriei Statului, cu rugămintea de a trimite „*cât mai curând posibil, un exemplar din monitorul oficial din 14 Martie 1862*”<sup>8</sup>.

Răspunsul primit, la 3 iunie 1909, de Primăria Focșani nu a fost cel așteptat, pe motivul că „*Monitorul cerut nu vi se poate expedia, de oare ce nu se mai află în depositul nostru nici un exemplar de Monitor din anul 1862*”<sup>9</sup>.

În atare situație, Primăria Focșani (Adresa nr. 2.850 din 7 iunie 1909) a solicitat directorului Arhivei Generale a Statului „*o copie legalizată după Jurnalul Consiliului de Miniștri publicat în Monitorul Oficial din 14 Martie 1862, când s’au unificat ambele municipalități, contopindu-se Focșanii Munteni cu Focșanii Moldoveni spre a forma un singur oraș, prin care jurnal se proiectase ca marca orașului să fie: două femei, car’și dau mâna, simbol al unirii ambelor Principate, fiindu-ne necesară*”<sup>10</sup>.

Direcțiunea Generală a Arhivelor Statului – director Dimitrie Onciul<sup>11</sup> – a comunicat Primăriei Focșani (Adresa nr. 133 din 9 iunie 1909) că s-a cercetat colecția din „*Monitorul Oficial*” din luna martie 1862 și nu s-a găsit Jurnalul Consiliului de Miniștri „*privitor la contopirea orașelor Focșani – Munteni cu Focșani – Moldoveni într’un singur oraș*”<sup>12</sup>.

<sup>8</sup> Serviciul Județean al Arhivelor Naționale Vrancea (în continuare se va cita: S. J. A. N. Vn.), fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 67 / 1909, f. 5.

<sup>9</sup> *Ibidem*, f. 10.

<sup>10</sup> *Ibidem*, f. 11.

<sup>11</sup> **Dimitrie Onciul** (1856 – 1923). Profesor la Liceul (1885 – 1886) și la Școala Normală din Cernăuți (1887 – 1896). Profesor de Istorie veche a românilor la Universitatea București (1896 – 1923). Decan al Facultății de Litere și Filosofie (1919 – 1923). Între anii 1900 – 1923, s-a aflat la conducerea Arhivelor Statului din București. Tot lui îi revine meritul de a fi întemeietorul și primul președinte al Comisiei consultative heraldice, fondată de el în 1922 (Dorina N. Rusu, *Membrii Academiei Române. 1866 – 1996. Mic dicționar*, Fundația Academică „Petre Andrei”, Editura A 92, Iași, 1996, p. 262).

<sup>12</sup> *Ibidem*, f. 15.



Pecetea orașului Focșanii - Munteni



Emblema orașului Focșanii - Moldovei (cu simbolul Ținutului Putna) înfățișată pe pecetea din 1862 a municipalității acestui centru

Primăria Focșani nu a renunțat și, la 16 mai 1911, primarul Theodor M. Bassarabianu \* a trimis un Raport ministrului de Interne, Alexandru Marghiloman \*, dar și ministrului Instrucțiunii și Cultelor, Constantin C. Arion: *„Județul Putna fiind renumit în vechime pentru produsele sale viticole adoptase ca marcă:*

*<< Bachus călare pe butoi >>.*

*Cu timpul s'a adoptat această marcă și de orașul Focșani de care s'a făcut us până în anul 1867. La această dată Înălțimea Sa Domnitorul Carol I<sup>™</sup> prin Înaltul Decret sub No. 1.418, a încuviințat ca stema orașului Focșani (marca) să fie în modul următor: Două țărance în costum național, ținându-se de mână, reprezentând una România și cealaltă Moldova.*

*Iar la picioarele lor să fie scrise cu litere mari următoarea deviză:*

*<< Unirea face puterea >>*

*Nu știm însă din ce împrejurări nu s'a executat până astăzi citatul text de Decret.-*

*Subsemnatul bazat pe acel Decret și pe dreptul ce are fie care oraș de ași adopta marca sa proprie (exemplu București, Craiova, Iași) am introdus în corespondențele Primăriei ca marcă a orașului pe cea în forma aplicată în titlul prezentei adrese, care reprezintă alegoria Unirii Principatelor.*

---

\* **Theodor M. Bassarabianu.** Armean de origine, a fost primar în perioada 16 martie 1911 – 4 ianuarie 1914. Între realizările lui edilitare se numără pavarea cu piatră cubică a Bulevardului Gării (Maria Dumitrescu, Horia Dumitrescu, Primarii din Focșani între anii 1862 – 1937, în *Cronica Vrancei*, vol. III, coordonator: Horia Dumitrescu, Editura Pallas, Focșani, 2002, p. 220.

**Alexandru Marghiloman și Constantin C. Arion** – miniștri în guvernul prezidat de Petre P. Carp (29 decembrie 1910 – 27 martie 1912). Vezi Stelian Neagoe, *Istoria guvernelor României de la începuturi – 1859 până în zilele noastre – 1995*, Editura Machiavelli, București, 1995, p. 74.

*Am onoare a aduce la cunoștința D<sup>vs</sup> cele ce preced spre știință”<sup>13</sup>.*

La 6 iunie 1911, Direcțiunea Generală a Monitorului Oficial și Imprimeriei Statului din cadrul Ministerului de Interne, comunica primarului orașului Focșani prin Adresa nr. 003.415:

*„Ca urmare a intervenirei făcută de Domnia Voastră către Onor Minister de Culte și Instrucție, avem onoare a vă ruga să binevoiți a ne trimete o copie după Înaltul decret Regal prin care s'a schimbat marca acelu oraș din „Bachus pe un butoi” în „două femei ce se țin de mână” cu inscripția „În unire stă puterea” precum și a ne comunica N<sup>o</sup> Monitorului Oficial în care sa publicat acel decret. Direcțiunea dorește a cunoaște acest decret, spre a-l avea în vedere la trebuință”<sup>14</sup>.*

Rezoluția primarului îndrepta eroarea făcută:

*„Se va raspunde ca marca despre care se vorbește este a județului Putna, ear marca orașului Focșani este decretată la 1867 cu naltul Decret Domnesc N<sup>o</sup> = 1418”<sup>15</sup>.*



Stema orașului Focșani  
după unificarea  
administrativă din  
10 iulie 1862

<sup>13</sup> S. J. A. N. Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 67 / 1909, f. 23.

<sup>14</sup> *Ibidem*, f. 26.

<sup>15</sup> *Ibidem*.



Primăria Focșani a răspuns (Adresa nr. 3.549) la 11 iunie 1911 directorului general al „Monitorului Oficial”:

*„Am onoare a răspunde la adresa D<sup>vs</sup> N. 3415 că „Bachus călare pe butoiu” a fost și este marca Județului Putna, renumit în vechime în produsul viilor.*

*Comuna Focșani în adevăr s-a sevit de această marcă în lipsă de alta specială.*

*În anul 1867 însă, Consiliul comunal prin procesul verbal N. 94 din 16 Septembrie aneșat aci în copie, a decis ca marca acestui oraș să fie „Două țărance în costum național care se țin de mână”, reprezentând una România și cealaltă Moldova, iar la piceoarele lor să fie scris cu litere mari deviza „Unirea face puterea”.*

*Acea decisiune deși aprobată prin Înaltul Decret N. 1418, comunicat Primăriei cu ordinul Ministerului N. 20036 din 5 Octombrie 1867, aneșat aci în copie, a fost lăsată în desuetudine.*

*Actuala administrație Comunală bazată pe citatul Decret, care recunoaște dreptul ce au și Comunele de ași adopta marca sa proprie, drept de care a făcut deja uz și alte comune din țară (București, Iași, Craiova), a înființat marca ce se vede în titlul acestei adrese, despre care s'a adus la cunoștință, atât Ministerului de Interne cu raportul N. 2946 cât și celui de Instrucțiune cu adresa N. 2948 dela 16 Maiu a. c.*

*Ministerul de Interne n-a obiectat nimic asupra uzului ce am făcut de dreptul ce avem de a adopta o marcă specială a Comunei, iar cel de Instrucțiune după cum ne comunică cu adresa N. 34.449 / 911, a adus la cunoștința tuturor autori de cărși didactice prin publicații ca buletinul oficial, dispunând totodată ca școalele primare de băeți și de fete din acest oraș, să introducă sigilii cu noua marcă”<sup>16</sup>.*

De altfel, Direcțiunea Administrației Generale, Personalului și Contenciosului din cadrul Ministerului de Interne, comunicase Primăriei Focșani prin Adresa nr. 48.467 din 15 iunie 1911, că: „În referire la raportul dvs. N. 2.946 avem onoare a vă face cunoscut

<sup>16</sup> Ibidem, f. 27 – 27 verso.

*că am luat act de stema oraşului Focşani și am dispus a se face o publicațiune prin Monitorul Oficial despre această stemă (marcă)”<sup>17</sup>.*

Copia legalizată după Înaltul Decret Domnesc nr. 1418 din 1867 prin care s-a schimbat marca oraşului a fost trimisă directorului general al „*Monitorului Oficial*” de către Primăria Focşani, la 4 august 1911:

*„Ministerul de Interne*

*Diviziunia Serviciului*

*N. 20036*

*Bucuresti 1867 Obr. 5*

*Domnule Primar Focşani,*

*Înălțimea sa Domnitorul, prin Înaltul Decret cu N. 1.418, bine voinđ a încuviința ca stema oraşului Focşani să fie în modul următor:*

*Două țărance în costum național, ținându-se de mână, reprezentându-ne România și cealaltă Moldova. –*

*Iar la picioarele lor să fie scris cu litere mari următoaria deviză:*

*„Unirea face puteria”*

*Despre aceasta am onóre a vă face cunoscut D<sup>le</sup> Primar spre știință și respuns la raportul D<sup>v</sup> cu N. 3097.*

*Primiți Dle Primar încredințaria osebitei mele Considerații.*

*Ministru /ss/ St. Mihălescu”<sup>18</sup>.*

Primăria Focşani transmitea și copia Procesului – verbal încheiat în ședința Consiliului Comunal în care s-a hotărât adoptarea stemei oraşului:

*„Proces – Verbal*

*Anul 1867 luna Sept. 16 zile. –*

*Subscrișii Membri Consiliului Comunal în ședința ținută astăzi, Dl. Primar neau pus în vedere adresa Dlui Comandant al legiunei gardei Civice din această urbă N. 188, prin care cere a i se comunica Marca acestui oraș, spre a putia forma drapelul legiunei.*

---

<sup>17</sup> *Ibidem*, f. 25.

<sup>18</sup> *Ibidem*, f. 31.

*Consiliu având în vedere că până în prezent nu a avut o marcă așa destinctivă.*

*Având în vedere necesitația ce este ca drapelul legiunei să poarte insignele urbei din care fac parte și deliberînd, am decis ca pe viitor insignele sau marca urbei Focșani să fie Două țărance în costum național ținindu-se de mână reprezentînd una România și cea laltă Moldova și la picioarele lor să fie înscrisă cu litere mari următoarea devidă:*

*<< Unirea Face Puteria >>*

*Acastă dispozițiune a noastră se va supune conformărei Dlui Ministru de Interne.*

*Pentru care s-au încheiat acest proces verbal.*

*Primar / ss / Al. Sihleanu*

*Consilieri / ss / G. Lambrino*

*Ion Costescu*

*Hagi Gr. Teodor”<sup>19</sup>.*

*Correspondența între Primăria Focșani și directorul general al Arhivelor Statului s-a purtat pe toată perioada verii anului 1911.*

*La 3 iulie, Primăria îi solicita (Adresa nr. 3.982) o copie legalizată după Înaltul Decret Domnesc nr. 1418 din luna septembrie sau octombrie 1867, prin care s-a aprobat stema orașului Focșani, deoarece motiva că „monitoarele oficiale din aceste luni nu le avem complete în colecțiunea acestei Primării”<sup>20</sup>.*

*Pentru a-i putea satisface cererea, Direcțiunea Generală a Arhivelor Statului a solicitat Primăriei Focșani (Adresa nr. 205 din 12 iulie 1911), să trimită „o coală timbrată de un leu, pe care se va scrie decretul domnesc N. 1.418 / 5 Octomvrie 1867, relativ la stema orașului Focșani”<sup>21</sup>.*

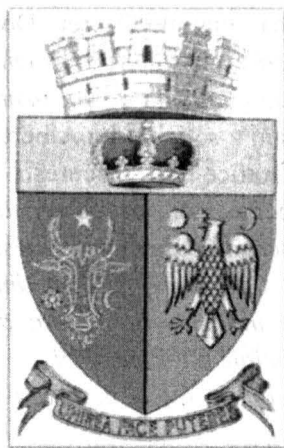
*În fine, la 28 iulie 1911, Primăria Focșani intra în posesia mult doritei copii legalizate:*

<sup>19</sup> *Ibidem*, f. 30.

<sup>20</sup> *Ibidem*, f. 32.

<sup>21</sup> *Ibidem*, f. 33.

rurale), 3 ( comune urbane = orașe), 5 (orașe reședință de județe) și 7 (pentru municipii). Numai orașul Focșani a avut o eșarfă cu deviza „UNIREA FACE PUTEREA”



De abia în anul 1934, stema orașului Focșani întocmită de către Comisiunea consultativă heraldică a fost aprobată.

La 12 martie 1934, Prefectura Județului Putna informa Primăria Focșani să ia cunoștință „de Monitorul Oficial No. 57 din 9 Martie a.c. pag. 1.498 în care s-a inserat stema acelei comune, întocmită de către Comisiunea consultativă heraldică și aprobată prin Decretul Regal No. 511 din 1 Martie a.c.”<sup>28</sup>

La 5 iunie 1934, Alexandru N. Leon<sup>29</sup> - președintele Comisiunii Interimare a Orașului Focșani – s-a adresat directorului general al Arhivelor Statului pentru a trimite Primăriei o copie legalizată de pe stema orașului întocmită de Comisiunea consultativă

<sup>28</sup> S.J.A.N.Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 61/1934, f.1.

<sup>29</sup> Alexandru N. Leon. Președinte al Comisiunii Interimare între 21 martie 1934 – 8 aprilie 1935 și 30 octombrie 1936 – 14 august 1937 (Maria-Dumitrescu, Horia Dumitrescu, *op.cit.* p. 221).

heraldică și aprobată prin Decretul Regal nr. 511 din 1 martie 1934, publicat în „*Monitorul Oficial*” nr. 57 din 9 martie<sup>30</sup>. Lucrările au trenat și la 16 decembrie 1934, solicitarea către Arhivele Statului a fost reînnoită<sup>31</sup>.

În luna martie 1934, Ioan Romanoai – secretarul Primăriei Focșani – îl informa pe primar că : „*Prin Decretul Regal nr. 511 din 1 Martie 1934, publicat în Monitorul Oficial Nr. 57 de la 9 martie 1934, s-a aprobat noua stemă a orașului Focșani, întocmită conform avizului dat de comisiunea heraldică în ședința de la 8 Mai 1933, în urma intervenirii acestei Primării prin memoriul înaintat cu raportul Nr. 5478 din 14 Mai 1932.*

*Conform aprobării Dvs. am dat de s-a executat stema orașului în culori de către d. D. Păcuraru, desenatorul comisiunii heraldice de pe lângă Arhivele Statului.*

*În consecință, vă rog să binevoiți a dispune ordonanțarea sumei de 1.000 (una mie).*

*Alătur chitanța d-lui D. Păcuraru de lei una mie”<sup>32</sup>.*

Cu puține zile înainte de sfârșitul anului 1934, Direcțiunea Generală a Arhivelor Statului a trimis - la 22 decembrie - Primăriei Focșani următoarea comunicare: „*Ca urmare la adresa D. Voastre Nr.17854/934 avem onoare a vă înainta o copie legalizată, în culori, după stema originală a orașului D.Voastre. Tot odată, vă confirmăm primirea a 800 lei costul acestei copii*”<sup>33</sup>

Stemele din perioada interbelică au fost abolite în 1948.

După emiterea Decretului 503 / 16 decembrie 1970, heraldiștii Jean Nicolas Mănescu și Dan Cernovodeanu au elaborat noile steme pentru municipii, utilizând o formă specifică de scut, diferit de cel pentru județe.

<sup>30</sup> S.J.A.N.Vn., fond Primăria Orașului Focșani, dosar nr. 61/1934, f. 2.

<sup>31</sup> *Ibidem*, f. 8.

<sup>32</sup> *Ibidem*, f. 3.

<sup>33</sup> *Ibidem*, f. 9.



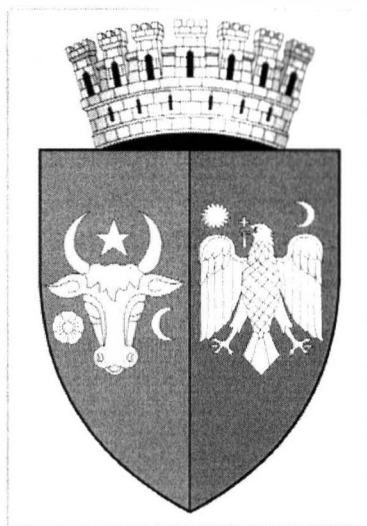
De asemenea, eșarfa aflată sub scut, cu numele municipiului înscris pe ea, era fie dreaptă, fie curbată. Toate stemele au fost aprobate prin Decretul nr. 302 / 25 iulie 1972 de către Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România.

După decembrie 1989, stemele comuniste au fost abandonate. S-a revenit treptat la simbolurile din perioada interbelică (după 1992). Stemele aveau același tip de scut (triunghiular curbat) și erau timbrate cu o coroană murală corespunzătoare. Numărul turnurilor însemna: comună (1), oraș (3), municipii (5), municipiu reședință de județ (7). Unele steme au eșarfă cu deviză (București, Brașov, Focșani etc.).



Hotărârea de Guvern nr. 25 din 16 ianuarie 2003 a stabilit metodologia de elaborare, reproducere și folosire a stemelor județelor, municipiilor, orașelor și comunelor.

Noua stemă a municipiului Focșani a fost avizată de către Consiliul Local prin adoptarea Raportului nr. 21.264 / 27 aprilie 2010.



Descrierea heraldică a stemei:

Scut francez antic, despicat.

În câmpul din dextera, roșu, un cap de bour din argint, cu o stea din aur cu cinci raze între coarne, flancat la dreapta de o roză și la stânga de o semilună din același metal.

În câmpul din senestra, albastru, o acvilă cruciată din aur, flancată în „*chef*” de soare radiind și semilună din același metal.

Scutul este timbrat cu o coroană murală de argint cu șapte turnuri zidită și luminată negru.

Semnificația elementelor stemei:

Scutul francez antic respectă convenția națională privind stemele municipale.

Compoziția heraldică reunește stemele istorice ale Moldovei și Țării Românești, identificând municipiul Focșani ca Oraș al Unirii din 1859, preluând parțial stema orașului din perioada interbelică.

Coroana murală cu șapte turnuri semnifică faptul că localitatea are rangul de municipiu reședință de județ.

Actualmente, noua stemă se află la Comisia Heraldică Județeană pentru avizare.